

Toekomstagenda Stadsdeel Noordoost 2010-2013

Anklaar
De Mheen
Osseveld-West
Osseveld-Oost en Woudhuis
Sluisoord
Sprenkelaar
Zuidbroek
Welgelegen

Juni 2009

stadsdeelaanpak in Apeldoorn

Toekomstagenda **Stadsdeel Noordoost** 2010-2013

stadsdeelaanpak in Apeldoorn

Inhoud

1. Inleiding	1
2. De Toekomstagenda is van de wijk	3
3. Het proces	5
4. De Toekomstagenda per wijk	7
4.1 Anklaar	7
4.2 De Mheen	12
4.3 Osseveld-West	14
4.4 Osseveld-Oost en Woudhuis	15
4.5 Sluisoord	19
4.6 Sprenkelaar	23
4.7 Zuidbroek	27
4.8 Welgelegen	31
5. Conclusies	33
5.1 Inhoudelijke conclusies	33
5.2 Procesmatige conclusies	34
Bijlagen	37

1

Inleiding

Voor u ligt de Toekomstagenda van Stadsdeel Apeldoorn-Noordoost.

Deze agenda is tot stand gekomen door de actieve en enthousiaste inzet van bewoners, Wisselwerk, woningcorporaties, wijkpolitie en medewerkers van de gemeente. De Toekomstagenda is mede door hun bijdrage in een recordtempo tot stand gekomen. De inzet van Wisselwerk, de afdeling communicatie van de gemeente en het Ondernemend Gezelschap willen we daarbij speciaal noemen.

De Wijkraad Osseveld-Woudhuis en Wijkraad Zevenhuizen-Zuidbroek hebben in het stadsdeelplatform hun akkoord gegeven op de Toekomstagenda. De input van Wijkraad Welgelegen in paragraaf 4.8. is overgenomen uit de brief van de Wijkraad d.d. 9 mei 2009, gericht aan de gemeente Apeldoorn.

De Toekomstagenda is van de buurt/wijk. Het is de agenda die de bewoners samen met de uitvoerende professionals in de wijk willen realiseren. Het is de buurt van de bewoners; juist daarom is het belangrijk dat bewoners verantwoordelijkheid nemen voor het formuleren van de agenda en straks ook voor het mee uitvoeren van de Toekomstagenda.

De Toekomstagenda als basis voor het Stadsdeelplan

De Toekomstagenda is de basis voor het te maken Stadsdeelplan voor het stadsdeel Apeldoorn-Noordoost. In het Stadsdeelplan zullen de wensen en prioriteiten worden gewogen en wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld.

Ondernemend Gezelschap

Als drager van de inhoud en het proces van de Toekomstagenda is een Ondernemend Gezelschap ingesteld. Dit Ondernemend Gezelschap bestaat uit bewoners en professionals. Het Ondernemend Gezelschap heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van de Toekomstagenda. Een aantal leden van het Ondernemend Gezelschap heeft aangegeven betrokken te willen blijven bij de totstandkoming en uitvoering van het Stadsdeelplan.

Toekomstagenda en gewenst type samenleving

Het opstellen van een Toekomstagenda krijgt meer betekenis als duidelijk is wat in de toekomst het gewenste type samenleving (de gewenste sfeer) in elk van de buurten is. De buurten zijn verschillend van karakter (ook in de toekomst) en dat zou inhouden dat waarschijnlijk ook de agenda verschillend is. Het is dan ook goed om in het begin van het proces met elkaar vast te stellen wat het type samenleving (bijvoorbeeld rustig of druk, gesloten of open, volks of middenklasse, huiselijk of solitair etc.) in elk van de buurten (in de toekomst) is.

In het proces wordt de hieronder staande typering van samenlevingen, ontwikkeld door de *Smart Agent Company*, gebruikt.

De ongedwongen en de gezellige samenleving

In de ongedwongen samenleving wonen veel mensen met verschillende achtergronden ('Mensen met een andere achtergrond horen er ook bij, samen lossen we het op'). Zij vinden het plezierig om met elkaar om te gaan. Er zijn veel sociale contacten, maar je loopt de deur bij elkaar niet plat. Deze samenleving is groepsgericht en extravert. Elkaar ontmoeten gebeurt vanuit een wens tot sociale verbondenheid en uit nieuwsgierigheid. Dit type samenleving is gewend om zelf de zaken op te pakken, organisaties mogen daarbij ondersteunen en faciliteren. Dit is de ongedwongen samenleving op een goede dag. Als deze samenleving een slechte dag heeft, dan is zij vrijpostig en veroorzaakt ze overlast.

De gezellige samenleving is wat meer op elkaar gericht, er worden meer gezamenlijke activiteiten ondernomen (bij elkaar koffie drinken, op verjaardagsvisite, verenigingsleven).

De huiselijke en de besloten samenleving

Ook dit type samenleving is gericht op de groep, maar dan vooral op de eigen groep (familie, kennissen, etnische afkomst). In dit type samenleving wonen verschillende min of meer homogene groepen die naast elkaar bestaan. Dit kunnen wat betreft samenstelling en afkomst zeer verschillende groepen zijn. Dit type samenleving is overwegend traditioneel georiënteerd. Het is een huiselijke samenleving waar privacy, warmte en intimiteit op prijs worden gesteld. Zekerheid en bescherming zijn belangrijk. Er wordt van anderen verwacht dat ze zich aanpassen aan de vaak informele regels. Vooral anderen, zoals instellingen, moeten daarvoor zorgen; er is snel een gevoel van overlast. Dit type samenleving stelt zich afhankelijk op. Als deze samenleving een slechte dag heeft dan trekt zij zich verder terug en zet zij haar waarden en normen in voor een principetrijd.

In de besloten samenleving trekt men zich vaker terug achter de eigen voordeur. Mensen in de onmiddellijke omgeving (stukje straat of portiek) zijn bekend, maar verder is privacy of anonimiteit van belang.

De exclusieve samenleving

Dit type samenleving is individueel gericht. Bewoners leven langs elkaar heen. De woning is het belangrijkste. Het is een homogene samenleving. Status en erkenning zijn belangrijk, evenals ongebondenheid. Rationaliteit en efficiëntie zijn belangrijk. De samenleving is naar binnen gericht. Op een slechte dag voert deze samenleving haar gerichtheid op controle en perfectionisme verder op.

De levendige samenleving

Ook de levendige samenleving is individueel gericht. Het is een extraverte samenleving waarin ambitie, uitblinken, risico nemen en vernieuwen belangrijk zijn. Dit type samenleving gelooft in zichzelf, is enthousiast en creatief. Op een slechte dag is deze samenleving arrogant en overmoedig.

3

Het proces

3.1 Inleiding

Voor de totstandkoming van de Toekomstagenda is een plan van aanpak gemaakt, waarin het voorgenomen proces is beschreven. Dit proces is in hoofdlijnen zo uitgevoerd. In deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het verloop van het proces beschreven. De wijkraad Welgelegen heeft hieraan niet deelgenomen. Al bij de start was dit helder. Zij hebben een eigen traject gevolgd. Conform de afspraak met hen zijn de wensen van bewoners integraal opgenomen in deze rapportage.

3.2 Het verloop van het proces

Initiatiefase

In de initiatiefase is het Ondernemend Gezelschap ingesteld: bewoners en professionals die actief deelnemen aan de discussie en aan de organisatie van de Toekomstagenda. Daarnaast verzorgen bewoners in samenwerking met de professionals de nieuwsbrief over het proces.

Inventarisatiefase

In de inventarisatiefase worden stap voor stap de opvattingen van bewoners uit de verschillende buurten opgehaald. Dat gebeurt op vier manieren.

Buurtgesprekken

Op 25 april worden in het buurthuis 't Zevenhuis met bewoners uit de verschillende buurten gesprekken gevoerd over de sfeer in de buurt en de wensen die zij voor de toekomst hebben. In totaal hebben ongeveer 50 bewoners en professionals hieraan deel genomen. Sommige buurten zijn sterk vertegenwoordigd bijvoorbeeld Zuidbroek en Anklaar, andere buurten beduidend minder zoals De Mheen en Osseveld-West.

Gesprekken met specifieke groepen

Door Wisselwerk zijn gesprekken gevoerd met specifieke bevolkingsgroepen. Het betreft de volgende groepen: kinderen tot 12 jaar, jongeren, Somalische vrouwen, allochtone vrouwen in 't Atrium, vertegenwoordigers van de Afghaanse gemeenschap, vertegenwoordigers van de Antilliaanse gemeenschap en Riwis-cliënten van de Tannhäuserstraat (Anklaar) en van *De Vellert* in Zuidbroek.

De uitkomsten van de verschillende gesprekken is een belangrijke aanvulling op de buurtgesprekken.

Straatinterviews

In totaal zijn er 47 straatinterviews gehouden. Deze straatinterviews zijn gedurende het proces aanvullend ingezet zodra bleek dat uit de buurtgesprekken en de gesprekken met de specifieke bevolkingsgroepen te weinig gegevens uit specifieke buurten naar voren kwamen. De spreiding van de interviews over de verschillende buurten is als volgt:

- Osseveld-West: 10
- Anklaar: 9
- Sprenkelaar: 7
- De Mheen: 6
- Sluisoord: 6
- Osseveld-Oost: 5
- Woudhuis: 4

Oproep aan bewoners

Via een massaal verspreide flyer worden bewoners opgeroepen om hun wensen kenbaar te maken en om deel te nemen aan de Dag van de Toekomst. Daarnaast zijn posters ontwikkeld en is een themapagina verschenen in het Stadsblad. Ook is een apart e-mailadres aangemaakt voor respons.

Analysefase

Het Ondernemend Gezelschap heeft vervolgens het verkregen materiaal op drie punten geanalyseerd:

- Wat is de huidige en de gewenste sfeer in de wijk?
- Wat zijn de sterke en de zwakke kanten van de wijk?
- Wat zijn de wensen per buurt?

Op basis van deze analyse is de Dag van de Toekomst voorbereid.

Planfase

Dag van de Toekomst

Op 6 juni wordt de Dag van de Toekomst gehouden. Deze dag bestaat uit drie onderdelen:

- een bustour door de verschillende wijken
- een inloopbijeenkomst in het Bolwerk in Woudhuis
- een werkconferentie in het Bolwerk.

Bustour

Met de bussen van *De Woonmensen* en *De Goede Woning* is een tour gemaakt door de verschillende wijken. De bustour wordt muzikaal begeleid door de percussiegroep *Mudanthe*. Doel is nog meer informatie op te halen over de opvattingen en wensen van bewoners uit de verschillende buurten. De resultaten worden gebruikt tijdens de werkconferentie. Aantal deelnemers: circa 40.

Inloopbijeenkomst in het Bolwerk

In het Bolwerk wordt het tot dan toe verkregen materiaal tentoongesteld: sfeer in de wijk beschreven en verbeeld, sterke en zwakke kanten van elke wijk, tot nu toe verzamelde wensen uit de wijk. Aan de bezoekers wordt gevraagd om aan te geven welke zaken zij belangrijk vinden en om eventueel nieuwe wensen naar voren te brengen. Ook de resultaten van de inloopbijeenkomst zijn input voor de werkconferentie daarna. Aantal deelnemers: circa 25.

Werkconferentie in het Bolwerk

Tijdens de werkconferentie in het Bolwerk wordt al het verkregen materiaal nogmaals geanalyseerd en worden per buurt prioriteiten gesteld. Tijdens de werkconferentie wordt gebruik gemaakt van beeldtaal. Deze beeldtaal (foto's en tekeningen) is ook verwerkt in de rapportage. De deelname van de bewoners uit de buurten is verschillend: Zuidbroek en Osseveld-Oost zijn goed vertegenwoordigd, Osseveld-West in het geheel niet. Totaal aantal deelnemers: circa dertig.

Bespreking Ondernemend Gezelschap

In het Ondernemend Gezelschap wordt het resultaat op basis van een concept-rapportage van Kars Advies besproken. Door het Gezelschap worden diverse wijzigingen voorgesteld. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de uiteindelijke rapportage.

Bespreking stadsdeelplatform

De rapportage van het Ondernemend Gezelschap wordt besproken in het stadsdeelplatform. Deze bespreking leidt niet tot inhoudelijke wijzigingen, maar wel tot wijzigingen in de vorm.

4

De Toekomstagenda per wijk

4.1 De wijk Anklaar

4.1.1 Sfeer in de wijk Anklaar

De huidige sfeer in Anklaar wordt als ongedwongen en deels gesloten ervaren. Over het algemeen gaan de bewoners met verschillende achtergronden relaxed met elkaar om. Voor een deel wordt de buurt ook als gesloten ervaren, vooral door de bewoners van de gerenoveerde hoogbouwflat. Deze bewoners zijn meer op zichzelf gericht. Bewoners die mee hebben gedaan aan de activiteiten in het kader van de Toekomstagenda spreken uit dat zij naast een ongedwongen sfeer, ook graag een meer gezellige en huiselijke sfeer willen.

Door de sloop van de hoogbouwflats is in de buurt een 'gat' ontstaan. De vraag is: wat voor sfeer creëren we op deze plaats? Deze nieuwe buurt zal mede bepalen welk type samenleving Anklaar wordt.

4.1.2 Sterke en zwakke punten van de wijk Anklaar

Inleiding

De afgelopen periode is gekeken naar wat de sterke en zwakke punten en wat de kansen en bedreigingen van de wijk Anklaar zijn. Dat is gebeurd op verschillende buurtbijeenkomsten en op bijeenkomsten van afzonderlijke groepen. Hierna volgt de samenvatting.

"We zijn ons ervan bewust dat het met de sloop een heel anders soort wijk wordt, met veel laagbouw. De hele buurt krijgt de komende tien jaar een andere sfeer, maar wij willen dat het ongedwongen en gezelliger wordt."

Sterke en zwakke kanten van de wijk, genoemd tijdens buurtbijeenkomsten

Sterk	Zwak
• Goede ligging • Goede voorzieningen • Multicultureel	• Vernielingen door hangjongeren • Verkeersverbinding Anklaar-Zuidbroek • Zwerfvuil en groenonderhoud • Buurthuis 't Zevenhuis te weinig benut en verdwijnt op termijn • Informatieverschaffing over nieuwbouw op plaats gesloopte hoogbouwflats.
Kans	Bedreiging
• Activiteiten organiseren voor kinderen en jongeren • Speelbox • Nieuwbouw • Buurt in trek bij jonge mensen • Toekomstig multifunctioneel centrum Anklaar	• Relaties instanties-actieve bewonersgroepen worden onvoldoende onderhouden • Mensen in hoogbouw-appartementencomplex voelen zich wat apart van de buurt staan

Sterke en zwakke kanten Anklaar, genoemd tijdens een gesprek met Somalische vrouwen

Sterk	Zwak
• Ontmoetingsactiviteiten • Sporten • Groen, ruimte, mooi park • Somalische vrouwen spreken kinderen aan op hun gedrag • Winkelcentrum Anklaar	• Hondenpoep in liften, op straat, op de speelplaatsen • Agressieve reacties hondeneigenaren bij aanspreken op fout gedrag honden • Parkeren fietsen en brommers rond flats • Stofoverlast bij sloop flats • Sloop flats • Weinig doorstroom hoogbouw naar laagbouw • Aantal activiteiten buurthuis 't Zevenhuis vermindert • Eenzaamheid bij sommige bewoners • Gemeenschappelijke ruimtes en liften flats Norma- en Medeastraat zijn vies • Woningcorporatie De Woonmensen geeft onvoldoende gehoor aan klachten • Huurprijs van de flats is te hoog

“Door de verjonging in de buurt verandert er veel. De jongeren hebben een andere levensstijl. Zij hebben niet zoveel behoefte om het contact in stand te houden. Dat vind ik wel erg jammer.”

Sterke en zwakke kanten, genoemd tijdens een gesprek met de Antilliaanse gemeenschap

Sterk	Zwak
• Anklaar: de nieuwbouw verbetert het aanzien van de buurt • Onderlinge acceptatie van verschillende groepen in Noordoost is de afgelopen jaren verbeterd • De criminaliteit in Noordoost is de laatste jaren verminderd • Zondags voetballen jongeren uit allerlei groepen in de gymzaal in Anklaar • In buurthuis 't Zevenhuis komen mensen uit allerlei verschillende groepen	• Buurthuis 't Zevenhuis kan beter benut worden (toneeloptredens als voorbeeld) • Antillianen komen niet meer in 't Zevenhuis, door voorvallen in verleden • Parkeerplekken Fauststraat e.o. worden vaak bezet door werknemers van in de buurt gelegen bedrijven • Fauststraat e.o.: vuilnis wordt naast containers gezet • Gemeente maakt zaken soms te gemakkelijk, waardoor bewoners zelf onvoldoende initiatief nemen
Kans	Bedreiging
• Nieuwe instroom bewoners in Anklaar • Begeleiding van jongeren vanuit de Antilliaanse gemeenschap is mogelijk	• Buurthuis 't Zevenhuis verdwijnt op termijn • Nieuwe instroom bewoners Anklaar hebben niet altijd goede invloed op de buurt • (Tijdelijke) verplaatsing winkelcentrum kan ter plaatse parkeerproblemen veroorzaken • Anklaar: jeugd zal hun vaste stek missen als de gymzaal gesloopt wordt

Sterke en zwakke kanten, genoemd tijdens een gesprek met bewoners van Riwis Tannhäuserstraat

Sterk	Zwak
• Woonomgeving • Nabijheid winkelcentrum	• De sloop van de flats geeft overlast • Onbekendheid met de nieuwbouwplannen op de plaats van de gesloopte flats
Kans	Bedreiging
• Directe woonomgeving meer geschikt maken voor recreatieve activiteiten (fietsen, wandelen, ontmoeten) • Meer sociale contacten, zoals sámen wandelen, i.p.v. alleen • Terrasje als bijdrage aan meer contacten met wijkbewoners • Goede taxibus voor gemakkelijk vervoer naar schouwburg en bioscoop • Onder begeleiding naar het zwembad gaan • Meer aandacht voor hobby's van cliënten, zoals muziek en verzamelingen aanleggen (exposities in de wijk)	

“Wij flatbewoners worden steeds als flatbewoners bekeken door de mensen uit de laagbouw. We hebben zoveel mogelijk dingen geprobeerd om de laagbouw er bij te betrekken, maar hebben daar weinig respons op gekregen. De laagbouwbewoners trekken zich terug.”

4.1.3 Wensen van bewoners uit de wijk Anklaar

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurt-bijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straat-interviews:

Verkeer & Parkeren

- Overlast verkeer (geluid, vervuiling) Laan van Zevenhuizen aanpakken.
- Verkeersaansluiting Anklaarseweg-Zuidbroek verbeteren, rekening houdend met weren sluisverkeer.
- Parkeren door mensen van buiten (markt, winkelcentrum) moeilijker maken (Troubadourstraat).
- Parkeeroverlast Fauststraat door werknemers van omringende bedrijven (onder meer PinkRoccade) aanpakken.

Openbare ruimte

- Beter groenonderhoud; fraaier groen.
- Begroeiing langs Laan van Zevenhuizen maken (nabij Pythagorasstraat).
- Begroeiing wal/verhoging verbeteren.
- Meer ruimte maken om buiten met je familie te zitten.
- Beter onderhoud openbare ruimte, waaronder stoepen.
- Minder zwerfvuil, rommel op straat.
- Meer speelplekken (o.a. voetbalveldjes).
- Meer ontmoetingsplekken in buitenlucht (barbecue/tafels).

Sociaal

- Vandalisme door hangjongeren tegengaan (Pythagorasstraat, Mheenpark, sporthal, winkelcentrum).
- Overlast kinderen aanpakken (Normastraat: hoog- én laagbouw).
- Meer kinderen- en jongerenactiviteiten (structureel, waaronder Jongerenbus).
- Minder krampachtige omgang volwassenen-jongeren.
- Meer sociale activiteiten, zoals buurtfeestjes.
- Verbeteren contacten hoogbouw-laagbouw (Normastraat).
- Buurtpreventie.
- Bestrijden criminaliteit, meer politiecontrole.

Voorzieningen

- Vaste buurtconciërge per buurt.
- Multifunctioneel centrum Anklaar.

Wensen van Somalische vrouwen (ook Sluisoord en Sprenkelaar)

- Meer speelplekken.
- Meer speelmateriaal in het Mheenpark.
- Onveiligheid in Mheenpark; er is veel water, maar geen toezicht.
- Meer bankjes in Mheenpark voor ouderen.
- Mooiere tuinen.
- Samen de wijk beter schoon maken.
- Wijk veiliger maken voor (fietsende) kinderen.
- Hondenpoep bestrijden.
- Meer sport- en spel activiteiten voor kinderen.
- Meer bewegingsactiviteiten voor ouderen.
- Aandacht voor en bestrijden van overgewicht.
- Meer informatie over activiteiten in de buurt.
- Meer gezondheidsinformatie voor oudere Somaliërs.
- Vaker rommelmarkten organiseren.
- Meer sociale activiteiten (samen eten).
- Goedkope dagjes uit organiseren met verschillende culturen.
- Dagjes uit met kinderen organiseren.
- Huiswerkbegeleiding organiseren.
- Project voorlezen voor allochtone kinderen.
- Kinderen trainen om zelf ruzies op te lossen.
- Taalles voor ouderen.

Wensen Afghaanse gemeenschap (ook Sprenkelaar)

- Camera's in flats Aristoteles-, Norma- en Medeastraat op liften richten.
- Graag een centrale satellietshotel op flat Normastraat (individuele schotels zijn verboden).
- Hondenpoep in Mheenpark beter bestrijden.
- Mheenpark veiliger maken.
- Mheenpark beter inrichten als ontmoetingsplek.
- Oversteek over de Laan van Zevenhuizen tussen Sprenkelaar en Mheenpark veiliger maken.
- Talenten bewoners beter benutten (Nederlandse les, tekenles, schaakles, computerles).
- Ontmoetingsplek in buurthuis voor Afghaanse gemeenschap creëren.
- Ontmoetingsactiviteiten in buurthuis, specifiek voor Afghaanse vrouwen met bijvoorbeeld dansles, koken.
- Verruimen van de sportmogelijkheden in de buurt.

Wensen Antilliaanse gemeenschap

- Wijkpolitie zichtbaarder op straat.
- Meer contact met wijkagent.
- Meer sportactiviteiten voor de jeugd.

Wensen Riwis-bewoners Tannhäuserstraat

- Een meer natuurlijke omgeving waar recreatie mogelijk is, waar kinderen kunnen spelen, aangevuld met een terras en wat kleine winkeltjes.
- Aandacht voor 'talenten' in de wijk, in te zetten via vrijwilligerswerk en creatieve cursussen.

4.1.4 Prioriteiten van de wijk Anklaar

Op de werkconferentie van 6 juni worden door de aanwezige bewoners de volgende prioriteiten gekozen:

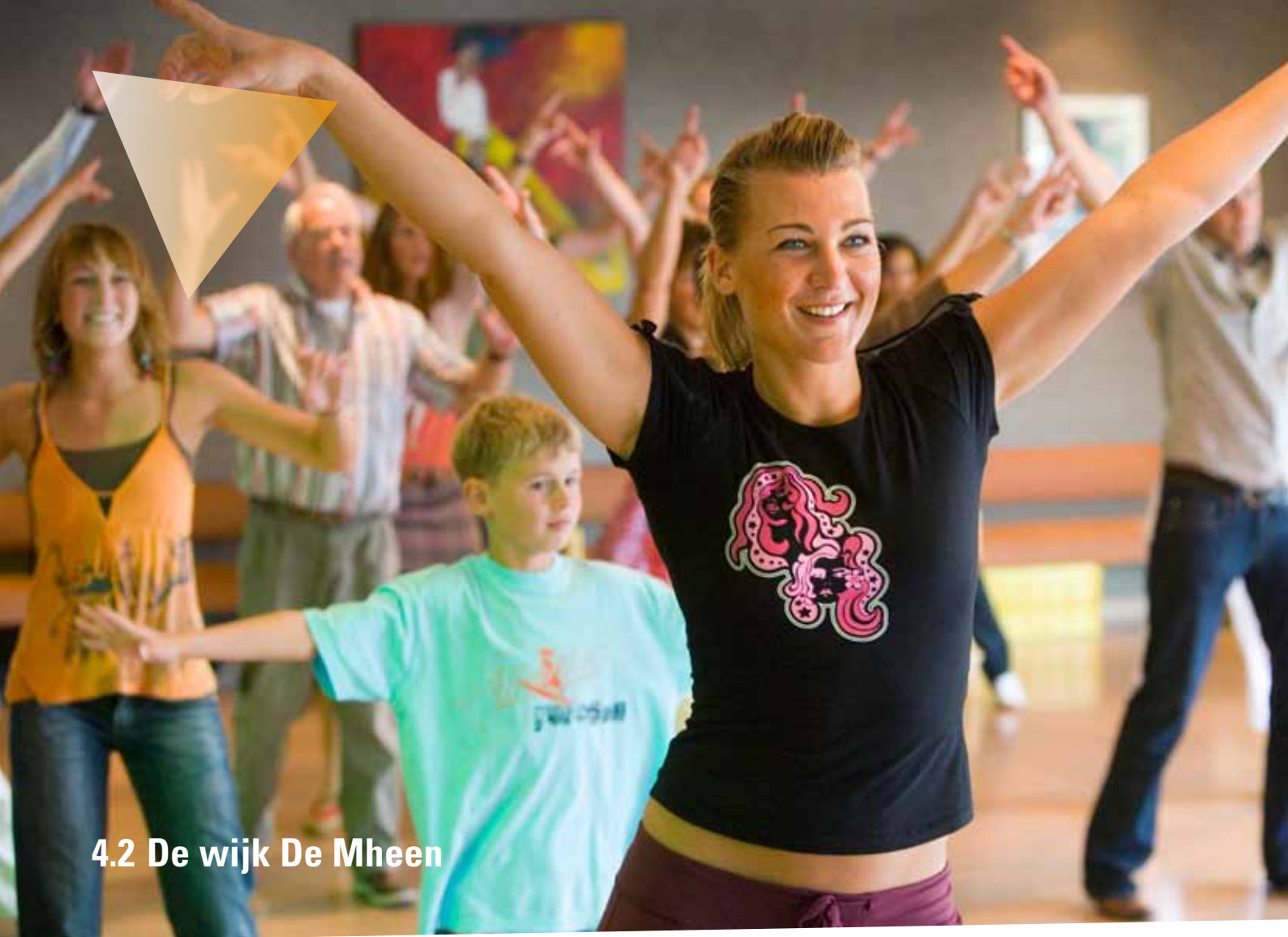
- Verkeersverbinding Anklaar-Zuidbroek verbeteren, rekening houdend met welen sluipverkeer.
- Beter groenonderhoud; fraaier groen.
- Minder zwerfvuil en rommel op straat.

"Ik vind het hier gezellig, iedereen zegt "hoi en halo" tegen elkaar. Dus dit is een leukere buurt."

4.1.5 Conclusies

De prioriteiten liggen in Anklaar vooral op het fysieke vlak (verkeer, groen, schoon). Tegelijkertijd willen bewoners een meer gezellige buurt, en zijn sociale activiteiten vaak genoemd. Mogelijk is groenonderhoud te combineren met de behoefte aan ontmoeting, zoals in het initiatief 'Houd de buurt schoon' in Sluisoord. Ook het verder geschikt maken van de openbare ruimte voor recreatie, sport, spel en ontmoeting kan bijdragen aan een meer gezellige en open sfeer in de wijk. Het is de vraag wat de nieuwbouwplannen voor de gesloopte flats en voor winkelcentrum Anklaar kunnen bijdragen aan een dergelijke gezellige, open sfeer in de wijk. In de Leefbaarheidsmonitor Noordoost 2008 komen vergelijkbare punten naar voren: verkeer (veiligheid, handhaving 30 km-zones, toekomstige verkeerssituatie met Zuidbroek). Daarnaast afval op straat, hangjongeren, onderhoud groen en wegen.

"Ik kom uit Somalië. Ik heb op verschillende plekken gewoond en vind Anklaar beter dan de rest van Apeldoorn. Hier is het multicultureel, met activiteiten voor kinderen. Hier zijn mensen bij elkaar en lachen samen."

4.2 De wijk De Mheen

4.2.1 Sfeer in de wijk De Mheen

De sfeer in De Mheen is vergelijkbaar met die in sommige delen van Anklaar. Ook hier is sprake van een ongedwongen sfeer. Meer dan in Anklaar is ook sprake van een huiselijke sfeer. In de wijk zijn de bewoners vaak behulpzaam naar elkaar, zonder dat zij elkaar privé veel ontmoeten. De Mheen, zo zegt één van de bewoners, is eigenlijk een dorpje in de stad. Net als in Anklaar bestaan in De Mheen aparte buurtjes. Zo heeft het buurtje met houten huizen weinig contact met de rest van de wijk.

“Mijn hart ligt echt in het park. Er zijn heel veel scholen rond het Mheenpark. Er lopen allemaal jonge mensen rond die zich vervelen. Soms loopt het wel eens een beetje uit de hand. Maar verder is het een hartstikke leuk wijkje om te wonen.”

“Ik woon in de houten huizen. Er zijn ook nog stenen huizen maar daar hebben wij niet zoveel contact mee.”

4.2.2 Sterke en zwakke kanten van de wijk De Mheen

Sterke en zwakke kanten op basis van de buurtbijeenkomsten

Sterk	Zwak
• Goede ligging • Goede voorzieningen • Mheenpark • Nabijheid voorzieningen: winkelcentrum, sporthal, scholen • Rustige buurt • Veel speelpleintjes • Retourshop (retourette)	• Vernielingen door hangjongeren • Hondenpoep • Parkeergelegenheid winkelcentrum onvoldoende • Zwerfvuil, onderhoud groen • Toegankelijkheid park
Kans	Bedreiging
• Inzet bewoners groenonderhoud • Meer activiteiten in park	• Onvoldoende benutting Mheenpark • Relatie actieve bewoners-instanties beter onderhouden • Bewoners uit de flats voelen zich apart staan van de laagbouw • Dreigende kamerbewoning

4.2.3 Wensen van bewoners in de wijk De Mheen

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurtbijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straatinterviews:

Verkeer & Parkeren

- Betere parkeergelegenheid bij winkelcentrum.
- Duidelijke markering voet- en fietspaden in het park.
- Fietswerend maken van het bruggetje.
- Auto's uit het park weren.

Openbare ruimte

- Beter groenonderhoud gehele buurt.
- Minder zwerfvuil, beter schoonhouden openbare ruimte.
- Bestrijden hondenpoep.
- Hangplek terras Mheenpark: meer prullenbakken, leuk aankleden, meer toezicht.
- Buurtbewoners inschakelen bij groenonderhoud.
- Wijschouw 's avonds houden voor werkende mensen.
- Stoepen Wijnruitstraat gelijk maken.

Sociaal

- Nieuwelingen moeten zich aanpassen.
- Meer rekening houden met elkaar.
- Geen toename kamerbewoning.
- Persoonlijke benadering van bewoners voor activiteiten, voorbeeld Wonen++, zwerfvuil opruimen en groenonderhoud.
- Buurtfeest om burens te ontmoeten.
- Plek voor ontmoeting in de buurt.

4.2.4 Prioriteiten van de wijk De Mheen

De gekozen prioriteiten zijn:

- Minder zwerfvuil, beter schoonhouden openbare ruimte.
- Hangplek, terras Mheenpark: meer prullenbakken, leuk aankleden, meer toezicht.
- Buurtbewoners inschakelen bij groenonderhoud.

4.2.5 Conclusies

In De Mheen is het aanzien van de buurt belangrijk: bewoners willen graag wonen in een nette, verzorgde buurt. De wijk zou schoner moeten zijn en het groen beter onderhouden. Dit komt terug in de prioriteiten. Eén plek springt er uit: de hangplek bij het Mheenpark, die aangepakt moet worden. Er is in De Mheen ook behoefte aan sociale activiteiten, maar minder dan in Anklaar, Sprenkelaar of Sluisoord. De inschatting is dat bewoners graag mee willen helpen aan groenonderhoud in hun buurt. Inzet hierop verbetert het aanzien van de buurt, en vult tegelijk een behoefte aan sociale contacten in, waardoor het mes aan twee kanten snijdt. Veel van de genoemde punten komen terug in de Leefbaarheidsmonitor Noordoost 2008; verkeer komt hierin prominenter naar voren dan in de Toekomstagenda.

4.3 De wijk Osseveld-West

4.3.1 Sfeer in de wijk Osseveld-West

Bewoners van Osseveld-West waren zo goed als afwezig bij de activiteiten voor de Toekomstagenda. Dit is gecorrigeerd door huis-aan-huis een aantal interviews te houden. Hieruit blijkt een samenleving die neigt naar een ongedwongen sfeer. Bewoners vinden de wijk rustig en veilig, maar ook gezellig. Kinderen spelen een belangrijke rol in de wijk.

Er is in Osseveld-West minder verlangen naar levendigheid dan in Woudhuis en Osseveld-Oost. Unaniem zeggen geïnterviewden op de vraag wat aangepakt zou moeten worden: 'Het moet blijven zoals het is'. Zo nu en dan pakt de buurt zelf activiteiten op, zoals het maken van een ijsbaantje. De woning, de ruimte, de rust, de ligging, de openbare ruimte worden genoemd als punten van grote tevredenheid.

4.3.2 Wensen van bewoners in de wijk Osseveld-West

Uit Osseveld-West is een aantal wensen opgetekend bij de straatinterviews en de inloop op de Dag van de Toekomst. Deze zijn niet geprioriteerd. Hieronder zijn ze opgenomen.

- De huurwoningen van *Ons Huis* aan de Anna Bijnsring schilderen en de gevel reinigen; huurders

zien het contrast in uitstraling met de ertegenover liggende koopwoningen als te groot.

- Net als in Osseveld-Oost en Woudhuis signaleren bewoners uitdagingen in verband met de opgroeiende jeugd. Aangetekend wordt dat problemen met hangjongeren in het verleden goed zijn opgelost.
- Gebrek aan parkeerplaatsen.
- Hard rijden in sommige straten en een onhandige slalom in de Veenhuizerweg, waar met name fietsers in het gedrang komen.
- Overlast hondenpoep.
- Struiken rond speelplein moeten korter.
- Oversteken over de Laan van Osseveld naar winkelcentrum 't Fort en de scholen vinden sommigen gevaarlijk, vooral voor kinderen.

4.3.3 Conclusies

In Osseveld-West wonen de mensen met grote tevredenheid. Wonen in een veilige, nette buurt wordt belangrijk gevonden door hen. De punten die genoemd worden hebben hier betrekking op: onveilige verkeerssituaties, hondenpoep, uitstraling corporatiewoningen. De wijk vereist weinig extra inzet van instanties. Mogelijke problemen met hangjongeren zijn van dezelfde aard als in Osseveld-Oost en Woudhuis. De drie wijken kunnen van een gezamenlijke aanpak op dit terrein profiteren.

4.4 De wijken Osseveld-Oost en Woudhuis

4.4.1 Sfeer in de wijken Osseveld-Oost en Woudhuis

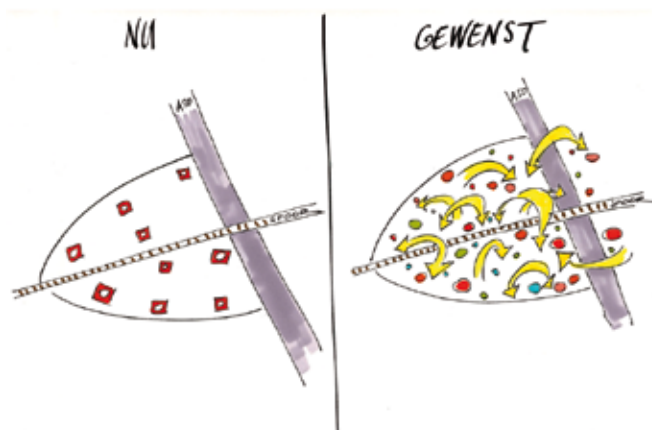
Osseveld-Oost en Woudhuis hebben in de huidige situatie alle kenmerken van een ongedwongen en huiselijke samenleving. Veel bewoners uit Osseveld-Oost voegen daaraan toe dat de sfeer wel meer richting een levendige samenleving mag opschuiven, “maar momenteel is dit absoluut niet het geval”.

In de gewenste sfeer komen ontmoeting en sociale activiteiten meer naar voren dan nu het geval is. In de gemaakte tekeningen en op de foto's zijn spelende kinderen te zien, alsook een theetuin. De theetuin moet ontmoetingen mogelijk maken in een ongedwongen sfeer met muziek, picknicken, roeien en spelletjes zoals schaken.

Bewoners geven aan dat Osseveld-Oost lijkt op het zuidelijk hiervan gelegen Woudhuis. Er wordt gepleit voor meer verbindingen tussen beide wijken, onder het spoor door, en ook voor meer verbinding met het buitengebied, oostelijk van de A50. Inniger verbinding met andere wijken – bijvoorbeeld Osseveld-West – wordt niet genoemd. Veel bewoners zien Osseveld-Oost en Woudhuis als

“We hebben veel jongeren en kinderen. Er zijn wel veel wipkipjes, maar voor de jongeren ouder dan 12 is er weinig. Er komt een Cruyff Court, maar een trapmuurtje of iets dergelijks is ook nodig.”

één wijk. De beide buurten hebben elkaar nodig voor onder meer het winkelcentrum (*'t Fort*), de scholen, het buurthuis (*Het Bolwerk*) en de jongerencorner (*The Corner*). Het ontbreken van goede autoverbindingen tussen de buurten is daarbij een probleem.

4.4.2 Sterke en zwakke kanten wijken Osseveld-Oost en Woudhuis

Sterke en zwakke kanten van de wijk Woudhuis

Sterk	Zwak
• Nabijheid winkelcentrum 't Fort • Scholen • Gezondheidscentrum • Goed openbaar vervoer • Ligging (centrum, snelwegen) • Het park	• Verkeersontsluiting buurt, beide naar Zutphensestraat • Weinig speel- en hanggelegenheid kinderen 12+ • Geen starterswoningen voor jongeren; wonen in eigen buurt onmogelijk • Hondenpoep • Activiteiten buurthuis • Imago buurthuis
Kans	Bedreiging
• Cruyff Court • Events en festivals in het park, in combinatie met buurthoreca (theehuis) • Jongerenvoorziening maken op maïsveld bij snelweg	• Ruzies over parkeren • Drugsgebruik • Zwerfafval meubelboulevard • Buurt te rustig voor oudere jeugd • Hondenpoep maakt speelveldjes onbruikbaar

Sterke en zwakke kanten van de wijk Osseveld-Oost

Sterk	Zwak
• Winkelcentrum 't Fort • Iedereen groet • Scholen • Wijkagent • Gezondheidscentrum • Genoeg groen • Genoeg speelruimte kleine kinderen • Goed openbaar vervoer: bus en treinstation • Goede voorzieningen voor honden • Jonge mensen • Mooie wijk • Ligging: centrum, snelwegen	• Parkeren • Weinig speel- en hanggelegenheid voor jongeren 12+ • Overlast hangjongeren met scooters, o.a. bij skatepark • Veiliger skatepark • Hondenpoep • Activiteiten buurthuis • Imago buurthuis • Ontbreken buurtcentrum • Weinig (sport)verenigingen • Spoor als fysieke barrière tussen Osseveld-Oost en Woudhuis • Verkeersontsluiting Lupineweg, Deventerstraat en Laan van Osseveld • Verkeersdruk • Weinig onderling contact
Kans	Bedreiging
• Benutten Brede school Het Bolwerk (Woudhuis) • Cruyff Court • Events en festivals in het park • Buurthoreca in het park • Verbinden buitengebied ten oosten van de A50 met de wijk	• Verkeersoverlast bij evenementen (o.a. Omnisport) • Hondenpoep maakt speelveldjes onbruikbaar • Ruzies over parkeren • Drugsgebruik • Verpaupering bij station • Zwerfafval meubelboulevard

4.4.3 Wensen van bewoners uit de wijken Osseveld-Oost en Woudhuis

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurt-bijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straatinterviews:

Verkeer & Parkeren

- Bussen minder hard laten rijden.
- Verkeersonveiligheid op piekuren bij scholen aanpakken.
- Betere verkeersontsluiting buurt, ook belangrijk bij calamiteiten.
- Maatregelen tegen verkeerslawaai, fijnstof, zichthinder aan de Laan van Osseveld: handhaven groenstrook Ommeland. Eventuele bomenkap compenseren, haag planten, lawaaidempend asfalt leggen.

Openbare ruimte

- Zwerfafval aanpakken.
- Buurtontmoetingsplek in bestaand park met Frans sfeertje, theehuis, platanen, ijsje, etc.

Sociaal

- Drugsgebruik aanpakken.
- Beter contact/informatieverschaffing gemeente-bewoners
- Meer sociale activiteiten/ontmoeting: eten, podium, muziek, buurtborrels, schaakborden, ligstoelen, sporten, workshops

Vraag jeugd naar behoeften, genoemd is:

- Workshops.
- Meer ruimte om te voetballen.
- Scheiding hondenuitlaatplaatsen-speelplaatsen.
- Uitdagende speeltuin voor grotere kinderen.

- Ruig natuurerrein voor avontuurlijk spelen.
- Meer sportmogelijkheden aanbieden.
- Crossbaan in park Woudhuis.
- Grote touwpyramide bij Zonnewende 2.
- Bankjes bij het voetbalveldje bij Bolwerk.

Wensen jongeren

- Er zijn te weinig faciliteiten voor ontmoeting (sport en spel, horeca) in de buurt.
- Een groot buurtfeest is leuk, maar er is geen ruimte voor grote evenementen in deze buurten.
- Er zijn regelmatig ruzies over parkeren in de buurten. Dit zal in de toekomst verergeren, omdat veel jongeren oud genoeg worden voor een rijbewijs en een eigen auto.
- Betaalbare huur- en koopwoningen zijn er niet voor de ouder wordende jongeren in hun eigen buurt.

Inbreng kinderen

Achttien kinderen tussen 4-12 jaar uit Osseveld en Woudhuis trokken hun buurt in en fotografeerden wat zij mooi en lelijk vonden. Als positief fotografeerden zij natuur (bloemen, bomen, dieren), het eigen huis, speeltoestellen, een politieauto. Bij de negatieve foto's was hondenpoep favoriet, met daarnaast een haveloze bouwkeet en een hypermodern woonhuis.

Aanvullende wensen uit de wijk Osseveld-Oost

Verkeer & parkeren

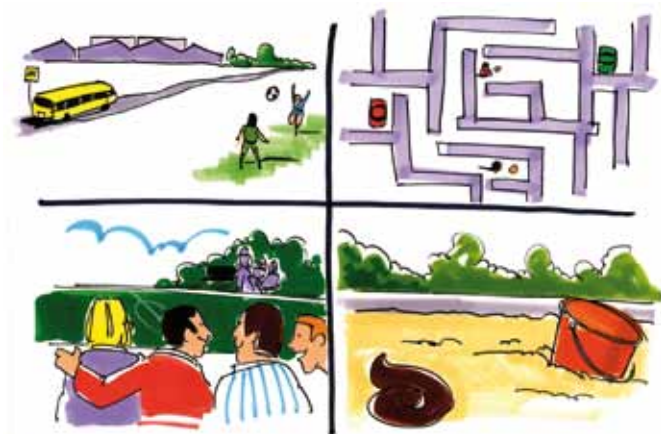
- Meer verbindingen tussen Osseveld-Oost en Woudhuis (open en sociaal veilig) en meer ontsluitingswegen van/naar de buurt.
- Meer parkeerplaatsen.
- Tijdelijke afsluiting Zutphensestraat verbeteren.
- Te hard rijden auto's tegen gaan.

Openbare ruimte

- Grasveld om te voetballen, hangen.
- Trapmuurtje om te voetballen.
- Cruyff Court goed benutten.
- Veiliger skatepark ('s avonds).
- Water beter benutten.
- Meer afvalbakken, speciaal voor hondenpoep.
- Café realiseren.
- Grotere skatebaan zoals in De Mheen en Zuid.

Sociaal

- Zichtbaarheid activiteiten vergroten.
- Meer accommodaties, activiteiten oudere jeugd.

4.4.4 Prioriteiten van de wijken Osseveld-Oost en Woudhuis

Op de werkconferentie van 6 juni worden de onderstaande prioriteiten gekozen. Door de samenvoeging van de twee wijken zijn hier vijf prioriteiten verkozen.

- Meer verbindingen Osseveld-Oost en Woudhuis en meer ontsluitingswegen van/naar de buurt.
- Buurtontmoetingsplek in park (theehuis).
- Meer sociale activiteiten: eten, podium, muziek, buurtborrels, schaakborden, ligstoelen, sporten, workshops.
- Behoeftepeiling bij oudere jeugd, en faciliteiten realiseren, met name de inrichting van 'het maïsveld'.
- Zwerfafval op een aantal plekken aanpakken.

“Een stuk ontspanning door ontmoeting, samen eten, een podium. We missen muziek in de wijk.”

4.4.5 Conclusies

Hot-item is het maken van een goede verbinding tussen beide wijken. De verspreide voorzieningen zijn immers bedoeld voor beide wijken. Het spoor is momenteel een belangrijke barrière. De sfeer in de wijken is vooral ongedwongen en huiselijk. Bewoners willen in de toekomst een meer levendige sfeer, waarbij tegelijkertijd individualiteit en privacy worden gerespecteerd. De prioriteiten zoals een buurtontmoetingsplek en de gewenste sociale activiteiten moeten daartoe bijdragen. Deze conclusies komen overeen met die in de Stadsdeelmonitor Noordoost 2008. Daaruit blijkt dat in Osseveld en Woudhuis drukbezette, gelukkige mensen wonen, die zich meer tijd voor sociale contacten wensen, meer activiteiten voor jongeren willen en een betere verkeersdoorstroming en verkeersveiligheid willen.

“Er is nu een groot park, maar dat wordt nauwelijks gebruikt. Zet er wat platanen neer, maak een Franse sfeer, kinderen die een ijsje eten.”

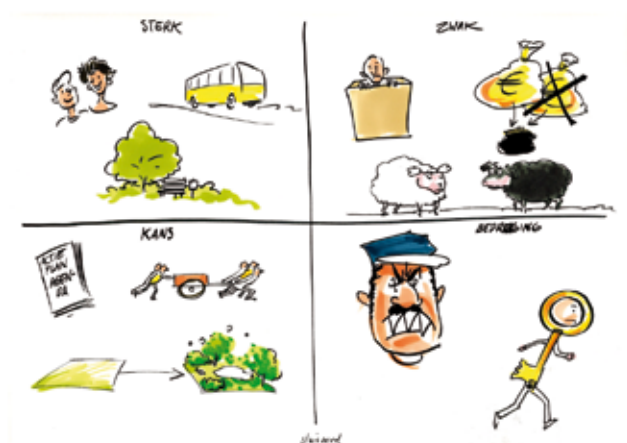

4.5 De wijk Sluisoord

4.5.1 Sfeer in de wijk Sluisoord

De huidige sfeer in Sluisoord wordt deels als ongedwongen, maar ook als gesloten en huiselijk ervaren. Jongeren en ouderen zijn twee werelden in de wijk. Vooral de groep ouderen trekt zich terug. Bewoners willen graag een meer gezellige sfeer in de wijk. Meer contact tussen de verschillende groepen in de wijk.

“Er wonen veel kinderen in de flats aan de Gentiaanstraat. Ze zouden ergens moeten kunnen hangen, muziekje erbij, zodat ze niet voor de ingang gaan staan.”

4.5.2 Sterke en zwakke kanten van de wijk Sluisoord

Sterke en zwakke kanten van de wijk op basis van de buurtbijeekomsten

Sterk	Zwak
• Sterke sociale cohesie • Jongeren gaan relaxed met elkaar om • Inzet sleutelpersonen • Park en groen • Rust • Speelveldjes kinderen	• Weinig interactie tussen groepen • Op de eigen groep gerichte groepscode • Kansarmen (werkloosheid, eenzaamheid) • Verveling bij jongeren en werklozen • Kansen ebben weg • Openbare ruimte niet functioneel
Kans	Bedreiging
• Bewoners zijn motor van de sociale cohesie • Opbouwwerk en woningbouwvereniging moeten investeren in leefbaarheid en bewustwording van bewoners • Verschillende groepen/culturen belangrijk maken en de activiteiten daarop richten • Bewoners met voorbeeldfunctie (identificatie) • Mensen uit hun isolement halen • Jonge buurt blijven	• Groepen die elkaar buiten sluiten • Angst voor de ander • Combinatie van kansarm, werkloos, verveling • Kansen ebben weg, zoals sleutelpersonen die verdwijnen

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met Somalische vrouwen (Gentiaanstraat)

Sterk	Zwak
• Prima openbaar vervoer (bus) • Sporthal met sportactiviteiten voor iedereen • Don Bosco met jongerenactiviteiten • Onderlinge gezelligheid • Via kinderactiviteiten ontmoeten ook de ouders elkaar • Somalische vrouwen spreken kinderen aan op hun gedrag	• Veelvuldig belletje lellen in de flats • Lawaai, o.a. door brommers • Vies, vooral in schuurtjes en voor de flats • Buschauffeurs rijden soms door bij haltes • Eenzaamheid bij sommigen

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met de Afghaanse gemeenschap

Sterk	Zwak
• Normastraat: veilig, rustig, niet te veel lawaai • Medeastraat: veilig, rustig, niet te veel lawaai	

“Mensen doen ontzettend weinig samen en er is armoede achter de voordeur.”

Kinderen over Sluisoord en Sprenkelaar

- Kinderen van drie basisscholen uit Sluisoord en Sprenkelaar zijn gevraagd naar hun wensen. Opvallende elementen uit de gesprekken:
- De kinderen vinden huidige speelplekken soms kinderachtig.
- Veel basisschoolkinderen kijken nog niet veel verder dan de eigen straat.
- Voor anderen begint het rondhangen met oudere kinderen en grove kattenkwaad uithalen in de laatste groepen van de basisschool.
- Veel kinderen spelen niet met klas- en schoolgenoten.
- Bestaande voorzieningen ('t Atrium, Don Bosco, jongerenbus) zijn bij veel kinderen onbekend.
- Voetballen is voor velen de favoriete activiteit.
- Veel kinderen willen een omgeving die uitdagend is, en hun fantasiespel stimuleert.
- Veel kinderen wensen grootse, gezamenlijke activiteiten en willen vermaakt worden.

Jongeren over Sluisoord

Jongeren uit Sluisoord zijn tevreden over:

- De velden in de buurt bieden mogelijkheid om te voetballen.
- Jongeren in de buurt kennen elkaar en ontmoeten elkaar veel.
- De buurt telt sportverenigingen (voetbal en fitnesscentrum).
- Don Bosco is een belangrijk ontmoetingspunt met vrije inloop en gratis internet.
- Winkelcentrum Anklaar.
- Op zondagmiddag is er een buurtbewoner die met 200 kinderen en jongeren voetbalt. Een vrouwenteam is in oprichting.
- De jongeren in Sluisoord willen graag in hun buurt blijven wonen, ook als ze volwassen zijn. Hier kennen ze veel mensen en ze voelen zich hier thuis.

“Er is veel troep, afval. We vragen al lang blikvangers voor de schooljeugd, de jongeren.”

4.5.3 Wensen van bewoners uit de wijk Sluisoord

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurt-bijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straat-interviews:

Verkeer & Parkeren

- Parkeerproblemen, o.a. bij Zonnedaauw en flats, door kerkgangers oplossen.
- Hard rijden in 30 km-zones aanpakken.
- Meer verkeerscontroles politie.

Openbare Ruimte

- Betere afscheidingen rond hondenuitlaatplaatsen aanbrengen.
- Blikvangers (metalen) plaatsen.
- Frans pleintje met platanen maken.
- Felua-groep: naast groenonderhoud, ook het zwerfvuil opruimen.
- Wijkserviceteam laten samenwerken met Felua-groep, zodat groen ook schoon wordt.
- Uitbreiding bewonersinitiatief 'Houd de buurt schoon' (maandelijks schoonmaken van de buurt door bewoners).

Sociaal

- Meer faciliteiten jeugd 12+ (voetbalveldjes, cityboxen).
- Meer buurt- en jeugdpreventie.
- Creëren ontmoetingsmogelijkheden voor ouderen.
- Goedkope hobbyfaciliteiten (werkplaats) aanbieden om ontmoeting te stimuleren.
- Leefregels uitleggen aan nieuwe bewoners (huur en koop).
- Buurtmoeders heten nieuwe bewoners welkom.
- Opzetten buurtpreventie.
- Gentiaan Zomerevent (GZE) uitbreiden.
- Buurtfeesten van vroeger terug.

Wensen jongeren

- Niet alle velden zijn optimaal ingericht om te sporten.
- Veel velden worden gebruikt als hondenuitlaatplek.
- In Sluisoord is een klacht van de jongeren dat zij niet worden gehoord, en geen feedback krijgen op de (on)mogelijkheden ten aanzien van hun wensen. Zij willen meer in gesprek met instanties, en terugkoppeling krijgen op hun plannen.
- Jongeren willen graag voetballen en daarvoor goed ingerichte veldjes:
- op de zanderige, stenige velden bij de Moerbosch-

flat, naast basisschool Het Schrijvertje en Prinses Margrietschool graag gras zaaien en doelpalen zetten;

- op sommige velden de doelpalen verder uit elkaar zetten.
- op enkele velden aan twee kanten doeltjes zetten.
- kooi rondom sommige velden, nu rollen veel ballen in de bosjes en tuinen en op de weg; gevaarlijk en irriterend bij buurtbewoners.
- verlichting van velden, zodat 's avonds gespeeld kan worden.
- Cruyff Court.
- Straatspeeldag ook richten op oudere kinderen (middelbare school).
- Paintballhuis.
- Jongeren willen wel meedoen met de zwerfafvalprikgroep, maar liever niet op vrijdagavond, wanneer andere plannen belangrijker zijn.

De wensen van Somalische vrouwen zijn opgenomen bij Anklaar (zie paragraaf 4.1.3) maar hebben ook betrekking op Sluisoord.

4.5.4 Prioriteiten van de wijk Sluisoord

- Op de werkconferentie worden de volgende prioriteiten gekozen:
- Ondersteunen initiatieven buurtmoeders: buurt- en jeugdpreventie, project welkom heten en uitleg leefregels aan nieuwe bewoners.
- Goedkope hobbyfaciliteiten (werkplaats) aanbieden om ontmoeting te stimuleren.
- Buurt- en zomerfeesten van vroeger terug.

“Op de hondenuitlaatplek kun je je hond niet loslaten. Met een beukenhaag of hekje er omheen wel.”

“Zorg dat er faciliteiten zijn zodat mensen een hobby kunnen uitoefenen zonder dat het veel geld kost. Dan komen mensen de deur uit.”

4.5.5 Conclusies

De prioriteiten in Sluisoord richten zich op het stimuleren van ontmoeting. Het is de wens te komen tot een meer ontspannen interactie tussen de groepen. Feesten, ontmoeting via hobby's en ondersteunen van de buurtmoeders moeten hiervoor zorgen. Via de buurtmoeders wordt ingezet op gedragsverandering, onder meer via leefregels. Voor jongeren is Sluisoord een prettige plek om op te groeien. Zij gaan relaxed met elkaar om, en benadrukken dat ze, eenmaal zelfstandig, graag in de wijk willen wonen. Sluisoord is voor hen een vertrouwde plek.

De Leefbaarheidsmonitor Noordoost 2008 meldt een terugloop in de waardering van bewoners voor Sluisoord. Mogelijk dat de nadruk op sociale activiteiten en leefregels die in deze Toekomstagenda blijkt hierop een reactie is.

4.6 De wijk Sprenkelaar

4.6.1 Sfeer in de wijk Sprenkelaar

De huidige sfeer in de wijk is vooral ongedwongen en ook levendig in de zin dat bewoners vooral gericht zijn op zichzelf. De wijk heeft geen hart. Een deel van de bewoners wil een wijk maken met een gezellige en huiselijke sfeer. Meer betrokkenheid en meer onderling contact tussen de verschillende bevolkingsgroepen is de wens. Een nieuw buurthuis moet daarin een belangrijke rol spelen.

De typering van de sfeer in de buurt, alsook de SWOT en de wensen in de volgende paragrafen, zijn vooral afkomstig van de bewoners van de flats. De inschatting is dat er in de rest van de Sprenkelaar vooral tevredenheid heerst, en de behoefte aan sociale activiteiten minder groot is.

“Hier zie je verschillende groepen bij elkaar. Het is een multiculturele wijk en ik denk dat iedereen dit zou willen, dat iedereen met elkaar komt praten. Zo zou ik de wijk willen.”

“Een centraal punt in de buurt zou leuk zijn. Bijvoorbeeld in de vorm van een buurthuis of een soort kroeg.”

4.6.2 Sterke en zwakke kanten van de wijk Sprenkelaar

Sterke en zwakke kanten van de wijk op basis van de buurtbijeenkomsten

Sterk	Zwak
• Levendige buurt • Diversiteit qua afkomst • Organiserend vermogen • Inzet bewoners voor buurt (o.a. buurtpreventie) • Buurt is in beweging, waar alle instellingen aan meedoen • Ruime opzet buurt • Goede voorzieningen: winkelcentrum, ov, zwembad, Mheenpark • Goede ligging	• Beperkt aantal bewoners zet zich in voor de buurt • Groepen te veel naar binnen gericht • Taalbarrière • Samenwerking/communicatie instellingen-bewoners nog onvoldoende • Buurthuis ontbreekt • Vervuiling • Criminaliteit-vandalisme • Opvoedingsproblematiek • Te veel jongeren in te brede leeftijdsrange maken gebruik van dezelfde speelvoorzieningen • Verkeersveiligheid • Aanzien van de wijk • Onwetendheid en onverschilligheid ten aanzien van regels en gedrag
Kans	Bedreiging
• 't Atrium/Natuurhuis • Aanwezige sportmateriaal • Vijvers en groen: voldoende ruimte te benutten voor sport en spel • Project buitenkast (spelotheek) • Speelgoed lenen, na verdienen door inzet voor de buurt • Inspelen op saamhorigheidsmomenten (bijv. voetbal) • Voorlichting	• Vervaging normen en waarden • Criminaliteit en vandalisme • Meer armoede • Mogelijke bezuinigingen op welzijnswerk

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met Somalische vrouwen

Sterk	Zwak
• Buurt redelijk schoon • Buurt heeft ontmoetingsplekken • Somalische vrouwen spreken kinderen aan op hun gedrag	• Flatbewoning is nadelig voor onderlinge contacten
Kans	Bedreiging
	• Verdwijnen laagdrempelige buurtvoorziening 't Zevenhuis

“Voordat we deze containers hadden, hadden we gewoon die grijze en als die vol zaten dan gooiden ze het er gewoon naast. Dan zeiden we er wel wat van, maar dan kreeg je een grote bek.”

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met allochtone vrouwen in 't Atrium

Sterk	Zwak
• Plezierige, rustige buurt • Kinderboerderij • Goede busverbindingen • Voldoende basisscholen • Voldoende parkeerplaatsen • Activiteiten in 't Atrium (o.a. naailes, Nederlandse les)	• Kinderen laten troep achter op speelplaatsen • Overlast honden in flat (poepen, piesen) • Politie bellen kan, maar vrouwen doen dat niet

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met Afghaanse gemeenschap

Sterk	Zwak
• Aristotelesstraat e.o.: veilig, rustig, niet te veel lawaai	• Gemeenschappelijke ruimtes en liften flats Aristotelesstraat zijn vies • Buurtcentrum 't Atrium is te klein en vaak volgeboekt, wat nieuwe initiatieven smooit

4.6.3 Wensen van bewoners uit de wijk Sprenkelaar

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurt-bijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straat-interviews:

Verkeer & Parkeren

- Verbeteren verkeersveiligheid Aristotelesstraat (wegversmallingen, drempels).
- Aandacht voor oversteekbaarheid ringweg tussen Sprenkelaar en De Mheen.
- Meer parkeerplaatsen bij de hoogbouwflats.
- Meer verkeerscontrole door politie.
- Geen uitbreiding zwembad Sprenkelaar.
- Privé-parkeerplaatsen onder de gebouwen.

Openbare Ruimte

- Ingrepen die aanzien buurt verbeteren.
- Speelplaatsen en hondenuitlaatplaatsen scheiden m.b.v. hekjes.
- Rubberen tegels bij speelplaatsen, meer picknicktafels.
- Aanwezige ruimte in de buurt beter benutten voor sport- en spelactiviteiten.
- Bestaande voorzieningen (volleybalvelden, jeu de boulesbanen) beter benutten.
- Minder rommel op straat (o.a. in flat en lift in de flat achter de Sprenkelaar).
- Bij mogelijk vertrek zwembad geen vervangende woningbouw plegen; horeca-gelegenheid hier behouden.
- Gebied tussen Sprenkelaar en psychiatrisch centrum *De Wellen* groen en onbebouwd laten.
- Recent gebruik vijvers als boezem terugdraaien: waterkwaliteit gaat achteruit, kroos neemt toe, water stroomt slecht door, oevers lopen onder.

Sociaal

- Meer sociale activiteiten: eten, muziek, koken, etc.
- Meer sociale activiteiten gericht op contacten tussen groepen in de buurt.
- Meer sport- en spelactiviteiten voor en door de buurt.
- Het lenen van speelmateriaal door kinderen laten verdienen door karweitjes ten behoeve van de buurt.
- Natuurhuis omvormen tot buurtontmoetingsplek: terras, activiteiten voor ouderen, kinderen, (hang-) jongeren.
- Verantwoordelijkheidsgevoel verbeteren via voorlichting over: milieu, veiligheid, gedrag, scheiding afval, etc.

De wensen van bewoners uit de Afghaanse gemeenschap staan bij Anklaar (zie paragraaf 4.1.3) maar hebben ook betrekking op Sprenkelaar.

De wensen van de Somalische vrouwen staan eveneens bij Anklaar (zie paragraaf 4.1.3) maar hebben ook betrekking op Sprenkelaar.

De wensen van een aantal geïnterviewde kinderen staan bij Sluisoord (zie paragraaf 4.5.2) maar hebben ook betrekking op Sprenkelaar.

4.6.4 Prioriteiten van de wijk Sprenkelaar

Op de werkconferentie zijn door de aanwezige bewoners de volgende prioriteiten gekozen:

- Minder rommel op straat (flats, met name de liften, op straat bij de flats).
- Natuurhuis omvormen tot buurtontmoetingsplek: terras, activiteiten voor ouderen, kinderen, (hang) jongeren.
- Verantwoordelijkheidsgevoel verbeteren via voorlichting over: milieu, veiligheid, gedrag, scheiding afval, etc.

“Er is heel veel ruimte in de wijk, met volleybalveldjes, jeu de boules-banen. Die worden te weinig gebruikt.”

“Jongeren zouden een ruimte moeten krijgen in een nieuw buurthuis waar ze zelf de verantwoordelijkheid voor hebben. Onze jeugd wordt altijd een beetje aan de kant gezet en beschouwd als lastig, maar niemand geeft ze wat anders.”

4.6.5 Conclusies

Een deel van de bewoners in Sprenkelaar wil meer gezelligheid en een ontspannen interactie tussen de verschillende groepen. Een nieuw buurthuis moet daarin een belangrijke rol spelen en heeft prioriteit. Opvallend is dat meer dan in andere buurten ingezet wordt op gedragsverandering via voorlichting en een aanpak met beloning na gebleken inzet bij de jeugd.

In de Leefbaarheidsmonitor Noordoost 2008 komen verkeersveiligheid, zwerfafval, sociale vraagstukken, onderhoud openbare ruimte en spelen voor kinderen als belangrijkste punten naar voren. Deze punten komen in dit hoofdstuk van de Toekomstagenda terug.

4.7 De wijk Zuidbroek

4.7.1 Sfeer in de wijk Zuidbroek

Zuidbroek is een wijk in opbouw. Medio 2009 staan hier zo'n 400 woningen, wat op termijn groeit naar zo'n 3500 woningen. De buurt heeft nu nog weinig eigen karakter. In Zuidbroek is vooral gepraat over het *gewenste* type samenleving.

Het gewenste samenlevingstype heeft kenmerken van zowel de ongedwongen als van de gezellige samenleving. Zuidbroek wil dat de eigen buurt hierin (deels) voorziet, en hiervoor niet (helemaal) afhankelijk zijn van andere buurten. Ontmoeting en een bescheiden levendigheid staan centraal.

Bankjes, een terrasje, enkele kleine winkeltjes, waar je elkaar per toeval kunt ontmoeten,

is de wens. Daarnaast ook muziek en optredens, voor de gezelligheid. In de huidige situatie ontbreken dergelijke ontmoetingsplekken. Gezamenlijke activiteiten beperken zich nu nog tot de straat of het appartementencomplex.

Bewoners geven aan ook een actieve bijdrage te willen leveren en zelf voetbalveldjes aan te willen leggen, of een ontmoetingsplaats te realiseren.

Sommigen benadrukken dat de gewenste sfeer vooral een wens is van de bewoners van de appartementencomplexen. In de laagbouw zouden andere wensen leven. Dit werd niet door iedereen onderschreven.

4.7.2 Sterke en zwakke kanten van de wijk Zuidbroek

Sterke en zwakke kanten van de wijk op basis van de buurtbijeenkomsten

Sterk	Zwak
- Gemengd wonen - Genoeg ruimte voor groen - Kinderrijke buurt - Voldoende speelplekken gepland en in aanleg - Diversiteit woningen - Bewoners organiseren zich - Veel doeners	- Verkeerssituatie (sluipverkeer) - Vernielingen - Stagnatie van de bouw - Drugsgebruik - Verkeersproblemen: racebaan - Groenvoorziening in de gehele buurt duurt te lang
Kans	Bedreiging
- Enthousiaste, pionierende bewoners - Ontmoetingsplaatsen (park) - Brede school - Kennismakingsactiviteiten nieuwe bewoners - Combinatie speelplek (jong) en ontspanplek (oud) - Sarabandeplein: snel gras inzaaien op veldje (tijdelijk)	- Stagnatie bouw: langer in bouwfase, versobering openbare ruimte? - Te veel bouwoverlast, doet positiviteit te niet - Verkeerssituatie vraagt nu al veel aandacht

Sterke en zwakke kanten op basis van een gesprek met Riwis-bewoners De Vellert

Sterk	Zwak
- Fijne buurt met veel ruimte - Park is fijn om in te verblijven - Winkelcentrum Anklaar op loopafstand - Bushalte voor de deur	Wijk in opbouw: nu nog kale omgeving

“Iedere nieuwkomer moet je de tijd geven om te settelen. Niet gelijk in de nek springen met dingen die moeten. Daarna een activiteitenbriefje sturen. Tuitje bloemen. Maar vooral niks opleggen.”

4.7.3 Wensen van bewoners uit Zuidbroek

Wensen naar voren gekomen tijdens de buurt-bijeenkomsten, de inloop, de bustour en de straat-interviews:

Woningen

- Bankjes in hal van appartementencomplexen zetten.
- Overkappen parkeerplekken tussen de appartementencomplexen.
- Aanbrengen vlaggenhouders aan woningen Calypsostraat.
- Problemen stadsverwarming oplossen.

Verkeer & Parkeren

- Hard rijden aanpakken (Calypsostraat, Sambastraat, Laan van de Charleston).
- Voetpaden en fietspaden aanleggen.
- Gelijkwaardigheid kruisingen Sambastraat-Calypsostraat en Calypsostraat-Laan van de Charleston met borden benadrukken.
- Calypsostraat moet open blijven.

Openbare Ruimte

- Mooie en nette wijk maken (kunst, geen graffiti).
- Sneller inrichten openbare ruimte na opleveren woningen.
- Beter beheer buurt tijdens bouw (sluipverkeer, verkeersonveiligheid, rommelig straatbeeld, bouwafval).
- Ontmoetingsplekken maken: bankjes, terras, plein.
- Fietsverbindingen en skeelerbaan richting Nijbroek, de Vecht, Terwolde.
- Snel hondenuitlaatplaatsen aanleggen en regels stellen.
- Aanpakken racen jongeren op quad-motoren.
- Speelplek Calypsostraat weghalen (kinderen moeten straat oversteken om er te komen).
- Speelplekken maken, met inspraak kinderen.
- Beter strooien bij gladheid; neerzetten strooibakken.

Sociaal

- Meer kennismakingsactiviteiten nieuwe bewoners.
- Meer sociale activiteiten buiten eigen complex/straat.
- Meer activiteiten voor de jeugd en ouderen.
- Nieuw buurthuis, met plek voor de jeugd.
- Muziek- en cultuurevenementen.
- Vakantiespel organiseren.
- Drugsgebruik en dealen aanpakken.
- Aanpakken vernielingen door (hang)jongeren.

Voorzieningen

- Detailhandel in Zuidbroek (buurtsuper, kapper, kiosk).
- Meer sportfaciliteiten in Zuidbroek.
- Oplossen ontbrekende voorzieningen: brievenbussen, bushaltes, bushokjes, verlichting, groen.

Wensen Riwis-bewoners De Vellert

- Natuurlijke, groene omgeving creëren, waar buitengevoel ervaren kan worden, en recreatie en activiteit voor jong en oud mogelijk is.
- Zitbankje bij De Vellert.
- Speeltuin.
- Ontmoetingspunt in de wijk waar je iets kunt drinken, eten, en een ontmoeting of activiteit kunt doen.
- Trekpleisters in de wijk, zoals muziek, theater e.d.
- Alternatief voor sportschool, die te duur is en daarmee ontoegankelijk voor de Riwis-doelgroep.
- Medisch centrum in de buurt.
- Kleine winkels met kleding, kleine spullen, videotheek.
- Taxibus.

“Oranje tijdens voetbalwedstrijden is prima. Als ik maar niet hoef mee te doen.”

4.7.4 Prioriteiten van de wijk Zuidbroek

Op de werkconferentie hebben de aanwezige bewoners gekozen voor de volgende prioriteiten:

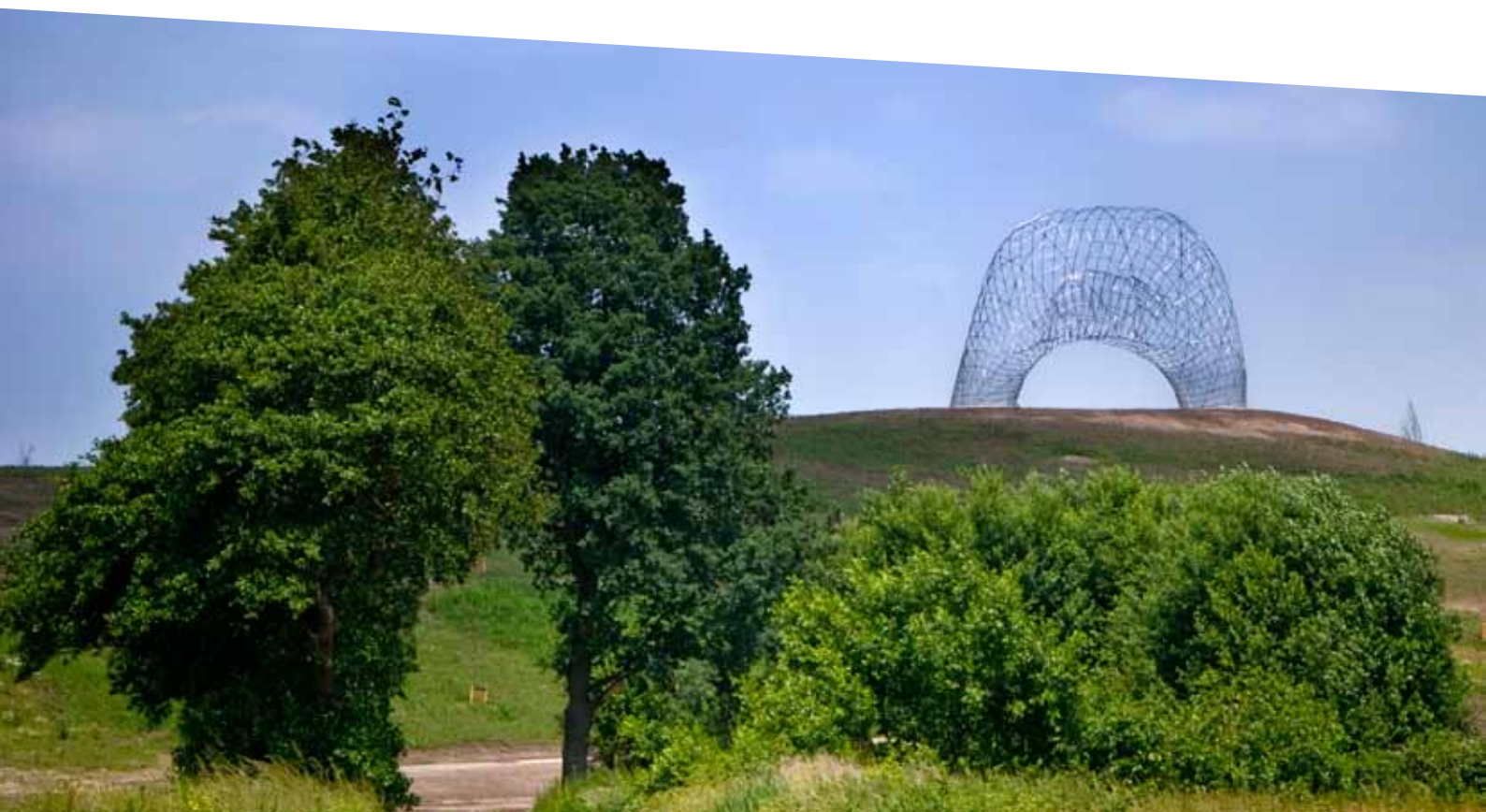
- Ontmoetingsplekken maken: bankjes, terras, plein.
- Nieuw buurthuis maken, met plek voor de jeugd.
- Detailhandel in Zuidbroek (buurtsuper, kapper, kiosk).

4.7.5 Conclusies

Centraal voor de bewoners van Zuidbroek staat het creëren en behouden van een nette buurt. Daarnaast moet Zuidbroek een buurt zijn waar ontmoeting en een bescheiden gezelligheid centraal staan. Dit is te zien aan de prioriteiten: ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte, een buurthuis en detailhandel, die voor gezelligheid en ontmoetingsmogelijkheden zorgt. Bewoners geven aan een actieve bijdrage te willen leveren bij bijvoorbeeld de aanleg van ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.

Ook bewoners van het Riwis-complex *De Vellert* wensen meer ontmoetingsmogelijkheden en gezelligheid in hun buurt. De behoefte aan onderlinge contacten blijkt ook uit de welkomstbezoeken die de gezamenlijke kerken in Zuidbroek hebben afgelegd, waarbij 70% zegt behoefte te hebben aan meer contact met mede-Zuidbroekers.

4.8 De wijk Welgelegen

4.8.1 Inleiding

Zoals ook in hoofdstuk 3 uiteengezet zijn de wensen uit Welgelegen op een andere manier verzameld dan in de overige buurten. De wijkraad Welgelegen heeft de wensen zelf geïnterviewd onder meer via enquêtes. Op 1 april is de geïnterviewde lijst besproken op de wijkvergadering. Uit deze bijeenkomst zijn nieuwe wensen naar voren gekomen.

Onderstaande wensen zijn gebaseerd op de brief die de Wijkraad Welgelegen heeft gestuurd aan de gemeente Apeldoorn, d.d. 9 mei 2009.

4.8.2 Wensen van de bewoners van de wijk Welgelegen

Openbare ruimte

- Meer aandacht voor onkruidbestrijding op trottoirs en wegen.
- Meer aandacht voor afwerking / onderhoud vijvers.
- Meer prullenbakken, ter voorkoming van overlast door zwerfafval.
- Plaatsen bomen en/of inzaaien 'saaie' bermen (bijvoorbeeld langs Kanaalpad) om 'stenige' uitstraling (met name Welgelegen-Midden) te verzachten.
- Beter opruimen hondenpoep (o.a. Minervalaan), en waar mogelijk meer HUP's.
- Verminderen lichtoverlast door gebruik van

lichtmasten en reclamelichtbakken bij Intratuin en WSV.

- Verminderen geluidsoverlast door Intratuin en spoor.
- Verminderen trillingsoverlast door spoor.
- Realiseren geluidswerende voorziening noordzijde spoorlijn.

Sociaal

- Blijvende aandacht voor overlast door hangjongeren.
- Wijkagent vaker en meer zichtbaar in de wijk.
- Onderzoek naar behoeften van en voorzieningen voor ouderen, een relatief grote bevolkingsgroep in Welgelegen.
- Multifunctioneel wijkgebouw, waar onder meer ouderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten.

Verkeer & Vervoer

- Oplossing voor gevaarlijke situatie fietsers langs Kanaal Noord.
- Versnelde aanleg Noordradiaal.
- Verbeteren 'oversteekbaarheid' Deventerstraat voor fietsers en voetgangers: kruising Deventerstraat-Quarles van Uffordlaan-Oud Veldzichtlaan, ter hoogte van restaurant Kota Radja.
- Groene Golf zorgt voor gevaarlijke situaties door het beperkte uitzicht op de weg.
- Het systeem van parkeervergunningen beter handhaven.
- De effecten van vergunningparkeren net buiten het vergunninggebied beter beheersen.
- Mogelijkheid onderzoeken van parkeergarage op de Zuidkop om parkeeroverlast van centrumbezoekers in de rest van de wijk te verminderen.
- Toevoegen parkeerplaatsen aan vierde toren aan het kanaal (heeft te weinig parkeerplaatsen voor bezoekers, vergeleken met de drie andere torens).

Spelen

- Beter onderhoud bestaande speelvelden.
- Opknappen / vervangen speeltoestellen Achilles- en Argusstraat.
- Meer speelvelden, vooral in Welgelegen-Midden.
- Graag meer speeltoestellen, liefst voor avontuurlijk spelen.

Divers

- Beperken overlast van overigens mooie festivals als Drakenbootfestival en Kanaalconcert.
- Kunst in de openbare ruimte. Voor Welgelegen-Midden is een kunstvisie opgesteld en uitgevoerd (Kralensnoer). Dergelijke visie ook voor Welgelegen-Zuid en Welgelegen-Noord?
- De potentie van het kanaal beter benutten en het kanaal meer bij de stad betrekken: bijvoorbeeld zee/strand langs het kanaal, (water-) speelmogelijkheden voor kinderen.

4.8.3 Conclusies

Doordat in Welgelegen een afwijkend proces is gevolgd, is niet gezocht naar de (gewenste) sfeer in de buurt en zijn de wensen van de buurt wel geïnventariseerd, maar niet geprioriteerd.

Opvallend aan de wensenlijst van Welgelegen zijn de volgende punten:

- Net als in alle andere buurten kwamen de behoeften van kinderen en jongeren sterk naar voren. Afwijkend is dat in Welgelegen eveneens de behoeften van de senioren sterk naar voren komen.
- Ook in Welgelegen is een roep om aandacht voor de openbare ruimte die netjes moet zijn (onkruidvrij, opgeruimd, geen hondenpoep) en verkeersveiligheid.
- Tegelijk worden ideeën aangedragen die een stap verder gaan: kunst in de openbare ruimte, meer bomen, inzaaien van saaie bermen met bloemzaad, het kanaal beter benutten met bijvoorbeeld een strand en waterspeelmogelijkheden voor kinderen.
- De parkeerproblemen krijgen in Welgelegen een eigen accent door het systeem van vergunningparkeren en de invloed van parkerende centrumbezoekers.
- Ook in Welgelegen is er een roep om een multi-functioneel wijkgebouw.

De genoemde punten komen overeen met veel van de genoemde punten in de Stadsdeelmonitor Noordoost.

5.1 Inhoudelijke conclusies

1. In Apeldoorn-Noordoost heerst bij veel bewoners grote tevredenheid. Tevredenheid over de eigen woning, de woonomgeving, de aanwezige voorzieningen, de nabijheid van andere voorzieningen, het groen en de ruimte in de verschillende buurten, de nabijheid van snelwegen.

2. Het verkeer - in de zin van verkeersveiligheid, en verbindingen tussen de buurten - is in alle buurten een belangrijk punt.

3. Activiteiten voor de jeugd, en dan vooral jongeren 12+, zijn veel genoemd. Het gaat om een gebrek aan activiteiten en speelplekken. In sommige wijken speelt dit nu al: Anklaar, Sprenkelaar, Sluisoord. In andere buurten - Osseveld-Oost, Osseveld-West en Woudhuis - speelt dit eveneens, en zal dit punt de komende jaren nog sterker gevoeld worden. In Zuidbroek, waar veel jonge kinderen wonen, speelt dit punt op termijn van een jaar of tien. Veel genoemd is het beter inrichten van de openbare ruimte om tegemoet te komen aan gebruik door kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren zelf hebben hier allerlei opmerkingen over gemaakt.

4. In verschillende toonaarden geven bewoners aan behoefte te hebben aan sociale activiteiten.

Genoemd zijn: de openbare ruimte beter inrichten om ontmoeting te stimuleren (theehuis, bankjes, terras, plein), en het organiseren van activiteiten zoals buurtfeesten, muziek, samen sporten.

5. Er zijn allerlei opmerkingen gemaakt over buurthuizen. Zuidbroek wil een (nieuw) buurthuis. 't Zevenhuis in Anklaar wordt onderbenut en verdwijnt op termijn. 't Atrium in Sprenkelaar wordt gewaardeerd, maar is te klein. Gepleit wordt voor een nieuw buurthuis in het huidige Natuurhuis. Welgelegen wenst een multifunctioneel centrum in de buurt. Van het geplande multifunctioneel centrum Anklaar wordt gevreesd dat het in stijl en sfeer te vormelijk wordt en daarmee niet past bij de buurt.

Specifiek voor jongeren zijn er *Don Bosco*, de jongerenbus, en de jongerencorner in Woudhuis. De laatste twee zijn bij veel jongeren onbekend.

6. De openbare ruimte moet netjes zijn en verkeersveilig, zo komt in alle buurten naar voren. Bestrijden van hondenpoep is overal een *issue*. Parkeerproblemen en zwerfvuil zijn lokale problemen op een aantal plekken, in sommige buurten. Het geschikter maken van de openbare ruimte voor ontmoeting, recreatie, sport en spel - ook door kinderen en jongeren - komt eveneens in alle buurten terug.

7. De conclusies per buurt uit de Leefbaarheidsmonitor Noordoost 2008 en de punten uit de Toekomstagenda komen goeddeels overeen. De waarde van de Toekomstagenda is de kleur en concrete invulling die het geeft aan de punten die bewoners belangrijk vinden. Daarnaast noemen bewoners in de Toekomstagenda ook oplossingsrichtingen.

8. In het contact met bewoners ten tijde van de Toekomstagenda is gebleken dat er veel scepsis leeft bij bewoners of gemeente en corporaties betrouwbare gesprekspartners zijn. Ook jongeren geven aan weinig terugkoppeling te krijgen over de mogelijkheden om hun wensen gerealiseerd te krijgen.

9. Bewoners komen niet zo snel hun huis uit en zijn behoorlijk op zichzelf. Dit past bij de gesignaleerde sfeer in de buurt die met name ongedwongen en huiselijk was. Een actieve benadering via de netwerken is kansrijk. Dergelijke netwerken zijn er in allerlei soorten en maten: via de kerk, buurthuizen, Wisselwerk, een muziekgroep als Mudanthe (140 leden), groepen als 'Houd de buurt schoon'. Bij een goed relatiebeheer vanuit instanties zijn deze netwerken snel en doeltreffend in te zetten voor projecten als de Toekomstagenda.

5.2 Procesmatige conclusies

1. De verkregen wensen en prioriteiten van de verschillende buurten zijn betrouwbaar en representatief, uiteraard met de daarbij gemaakte kanttekeningen per buurt. Daarbij moet worden bedacht dat primair gekozen is voor een kwalitatief onderzoek boven een kwantitatief onderzoek.

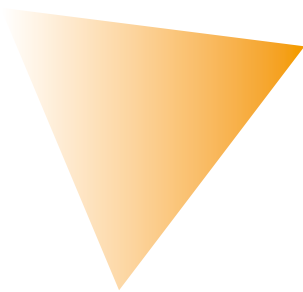
2. In de korte tijdsspanne waarin de Toekomstagenda moest worden gemaakt is veel opgehaald: er is een scan gemaakt van de sfeer in de wijken, per wijk is een SWOT gemaakt, wensen zijn naar voren gebracht en prioriteiten zijn gesteld. De Toekomstagenda levert veel materiaal waarvan het nuttig is om dat op de korte termijn verder uit te werken. Het verder uitwerken van de sfeer per wijk zou nog meer richting kunnen geven aan de activiteiten per wijk.

3. Voor het proces van de Toekomstagenda is stadsdeel Noordoost opgedeeld in diverse buurten. Gebleken is dat in een aantal buurten dit schaalniveau te groot is. In Anklaar is dat verbeeld in de tekening (zie paragraaf 4.1.2). In Sprenkelaar werd veel verschil genoemd tussen hoog- en laagbouw. In De Mheen hebben de bewoners van de houten huizen weinig contact met de rest van de buurt. In Zuidbroek is verschil gesignaleerd tussen de appartementencomplexen en de eengezinswoningen, al werd dit niet door iedereen onderschreven.

4. Mede door de inzet van actieve bewoners en professionals kon deze Toekomstagenda gemaakt worden. Het Ondernemend Gezelschap heeft daarin een bijzondere bijdrage geleverd. Bij de verdere uitwerking in het Stadsdeelplan kan het Ondernemend Gezelschap opnieuw een belangrijke bijdrage leveren.

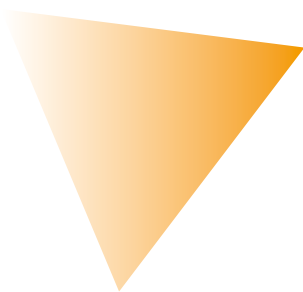
Bijlagen

Deelnemers Ondernemend Gezelschap:

Adri van Ommen
Alise Wassink
Dagmar van Kommer
Evelien van Opbergen
Harrie Heis
Henk Oudbier
Henny Thijssen
Ismael Fungo
Jolanda Drop
Jonny Brummelhaus
Mariska Schok
Miranda Bloemheuvel
Peter Overmars
Robert Germeraad
Tineke van Tatenhove
Wim Jansen

Met dank aan:

Gré de Vries (Wisselwerk)
Irene Creutzburg (wijkraad Zevenhuizen-Zuidbroek)
Jan Dirk van der Borg (wijkraad Osseveld-Woudhuis)
Lejo Webbers (bewoner en oud-directeur Don Bosco)
Paul Blokhuis (gebiedswethouder Apeldoorn-Noordoost)
Suzanne Valk (Wisselwerk)

Colofon

Opdrachtgever

Stadsdeelplatform Apeldoorn-Noordoost

Projectleiding

Kars Advies, Utrecht

Partners:

Wisselwerk, Apeldoorn; Jonge Honden, Utrecht;
Ondernemend Gezelschap Apeldoorn-Noordoost

Redactie:

Gemeente Apeldoorn, afdeling SCK

Tekeningen:

Luuk Poorthuis, Diemen; Shirley Warlich, Ede

Foto's:

Willem Mes Photography, Utrecht
Imre Csany, Apeldoorn

Vormgeving

Vormvisie BNO, Apeldoorn

Druk

Felua-groep, Apeldoorn

Uitgave

juni 2009

